

รายงานการศึกษาดูงานนอกสถานที่และต่างจังหวัด

จัดทำโดย กลุ่มกิจกรรมที่ ๗

นางสาวอุทิน	บุญญประภา	อบต.แม่แคต	อ.กัลยาณีวัฒนา	จ.เชียงใหม่
นายเรืองฤทธิ์	ทองศรี		อบต.นาหนองทุ่ม	อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น
นายละมูล	แสงจันทร์		อบต.กองแขก	อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่
นางวชิราภรณ์	นพทวี		อบต.คงสุวรรณ	อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา
นางวรรณวนิช	สิทธิสาร		อบต.เหล่าหลวง	อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด
นางสาววิไลพรณ	ประเสริฐสังข์	อบต.สระนกแก้ว	อ.โพนทอง	จ.ร้อยเอ็ด
ว่าที่ร้อยตรี วัฒนา	กุลยัก		ทต.พรรณนคร	อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร
นายวิเชียร	ประสมทรัพย์	อบต.โพนสูง	อ.ด่านซ้าย	จ.เลย
นางวิภา	คำแก้ว		อบต.คงขวาง	อ.เมืองนครพนม จ.นครพนม
สิบเอก วิรัตน์	สันแดง		ทต.พญาเม็งราย	อ.พญาเม็งราย จ.เชียงราย
นายวิโรจน์	สาโสภา		อบต.คูบ	อ.น้ำเกี๋ยง จ.ศรีสะเกษ
นายวิรัช	พุ่มน้อย		อบต.ลานสัก	อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี
นายวุฒิวัฒน์	กันยา		อบต.ประดู่ยืน	อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี
นายศรียนต์	เชื้อชิต		อบต.ศรีดอนมูล	อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

โครงการความร่วมมือทางวิชาการคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ร่วมกับ สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมหลักสูตรนักบริหารงานท้องถิ่นระดับสูง รุ่นที่ ๓๐
ระหว่างวันที่ ๑๒ มิถุนายน - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นการนำเสนองานการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการศึกษาดูงานต่างจังหวัดหลักสูตร นักบริหารงานท้องถิ่นระดับสูง รุ่นที่ ๓๐ ระหว่างวันที่ ๑๒ มิถุนายน - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ในการนี้คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร่วมมือกันจัดขึ้น ซึ่งหลักสูตรนักบริหารงานท้องถิ่นระดับสูง มีความมุ่งหมายเสริมสร้างให้นักบริหารงานท้องถิ่นระดับสูง มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารงานท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง โปร่งใสและทันเวลา ในการนี้ได้มีการศึกษาภาควิชาการในห้องเรียนและนอกสถานที่ สำหรับการศึกษาออกสถานที่ได้แบ่งเป็น ๒ ช่วง ช่วงที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ ศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ช่วงที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา

คณะศึกษาดูงานกลุ่มที่ ๗ หลักสูตรนักบริหารท้องถิ่นระดับสูง รุ่นที่ ๓๐ ได้ร่วมมือกันรวบรวมข้อมูลกับสถานที่ศึกษาดูงานทั้งสองช่วงมาศึกษาวิเคราะห์ แนวคิด หลักการ ความสำคัญ และแนวทางการบริหารงานตามหลักสหประชาชาธรรมกับความรู้คามเบื้องต้นยุคบาทและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยหลักความรู้ใช้ศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ได้นำไปปรับใช้ในพื้นที่ที่มีสภาพบริบทคล้ายคลึงกันได้ไม่มากนัก

ทั้งนี้ คณะผู้จัดทำรายงานขอขอบคุณท่านอาจารย์ ช โชคชัย คำแหง ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น ท่านผู้อำนวยการโครงการฝึกอบรม ท่านอาจารย์ คณาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และขอขอบคุณคณะวิทยากร พร้อมทั้งทีมงานทุกท่านที่อำนวยความสะดวกตลอดหลักสูตรของการศึกษาครั้งนี้

คณะทำงานกลุ่มกิจกรรมที่ ๗

หลักสูตรนักบริหารงานท้องถิ่นระดับสูง รุ่นที่ ๓๐

สารบัญ

	หน้า
การจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบก้าวกระโดด และการหาประโยชน์ในทรัพย์สินของรัฐ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	๑
โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี	๖
การบริหารจัดการองค์การที่ดำเนินการป้องกันการทุจริต โครงการตามแนวพระราชดำริ โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการส่งเสริมอาชีพชุมชนตลาดน้ำนาพันสาม	๑๐
บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นทะเบียนมรดกโลกวัดพระธาตุวรวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๓
ชุมชนต้นแบบในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง จังหวัด นครศรีธรรมราช	๑๖
การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง	๑๗
การบริหารจัดการท่องเที่ยวอนุรักษ์แบบบูรณาการ ถ้ำเสกเขากอบ จังหวัดตรัง	๒๑
วิงเทพทาโร แหล่งรวมศิลปะจากภาคใต้	๒๔
การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีอาชีพ	๒๕
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง	๒๕
เขตเศรษฐกิจพิเศษและการค้าชายแดนในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา	๒๘
การบริหารจัดการขยะและการนำไปผลิตกระแสไฟฟ้า	๓๐
เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	๓๐
การส่งเสริมสุขภาพประชาชนในท้องถิ่นวาริป่าบัต	๓๓
เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	๓๓
กระเช้าลอยฟ้าหาดใหญ่ (Hatyai cable car)	๓๕
บ่อน้ำร้อนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง	๓๖

การศึกษาดูงานนอกสถานที่และศึกษาดูงานต่างจังหวัด
หลักสูตรนักบริหารงานท้องถิ่นระดับสูง รุ่นที่ ๓๐
สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น
ระหว่างวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึง วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

.....

การจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบก้าวกระโดด และการหาประโยชน์ในทรัพย์สินของรัฐ
 เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เทศบาลตำบลแพรกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลแพรกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ยกฐานะจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลแพรกษามา
 ประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๖ และมีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาล
 เป็นเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๒ สุขาภิบาลแพรกษาจึงได้ถูกยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแพรกษาตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม
 ๒๕๔๒ เป็นต้นมา เทศบาลตำบลแพรกษา มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๐.๓๔๔ ตารางกิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดตามทาง
 หลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๑๖ แยกจากถนนสุขุมวิทเข้าสู่ถนนพุทธรักษาประมาณ ๘ กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็น
 ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม อู่กิจการค้าขนาดย่อม บ่อเลี้ยงปลาและกุ้ง

มีประชากรจำนวน ๒๒,๔๔๘ คน แยกเป็นชายจำนวน ๑๐,๖๕๕ คน หญิง ๑๑,๗๙๓ คน จำนวน
 ๑๓,๒๐๙ ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากร ๒,๑๗๑ คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรแฝง ๗,๕๕๒ คน

การคมนาคม เทศบาลตำบลแพรกษา มีถนนหลวงสายใหญ่ ๓ สายคือถนนทางหลวงแผ่นดิน
 หมายเลข ๓๑๑๖ (ถนนบางปะกง-แพรกษา) ระยะทางประมาณ ๕.๗ กิโลเมตร มีซอยทั้งหมด ๑๖ ซอย เป็นถนน
 คอนกรีตทั้งหมด ๒๑ สาย มีคลองทั้งหมด ๓๘ แห่ง

สถานที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ	จรดพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรกษา
ทิศใต้	จรดพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางปู
ทิศตะวันออก	จรดพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรกษาใหม่
ทิศตะวันตก	จรดพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางปู

ปัจจุบันสำนักงานเทศบาลตำบลแพรกษา ตั้งอยู่ที่ ๕-๕/๑, ๕/๗ ซอย ๑๑ (นาดี) ถนนพุทธรักษา
 ตำบลแพรกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ รับผิดชอบชุมชน ๑๕ ชุมชน

ด้านสังคม

- การศึกษาในเขตเทศบาลตำบลแพรกษา มีสถานศึกษา ๒ แห่งได้แก่ โรงเรียนวัดแพรกษา สังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนแพรกษาวิเทศศึกษา เป็นโรงเรียนของเทศบาลเอง
- การศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีศาสนสถาน ๑ แห่งคือ วัดแพรกษา
- การสาธารณสุขในเขตเทศบาล มีสถานบริการสาธารณสุข ๑ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริม
 สุขภาพตำบลแพรกษา ร้านขายยาจำนวน ๒ แห่ง ร้านสถานพยาบาล (คลินิก ๓ แห่ง)
- การจัดการขยะมูลฝอย แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะคือ

(๑) การจัดการขยะมูลฝอยที่อยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู

(๒) การจัดการขยะมูลฝอยที่อยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู

ด้านเศรษฐกิจ

- การประกอบอาชีพ ในอดีตประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงปลาและทำนา ปัจจุบันเทศบาลตำบลแพรกษา มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ ๓๐๓ แห่ง ประชากรส่วนใหญ่ได้หันมาประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ รายได้ต่อหัวประชากรโดยเฉลี่ย ๖๐,๘๕๐ บาท รองลงมาประกอบอาชีพค้าขายและเกษตรกรรม เช่น เลี้ยงปลา เป็นต้น

- การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลตำบลแพรกษา ส่วนใหญ่จะใช้พื้นที่ในการอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และเกษตรกรรมเพียงบางส่วน

- การอุตสาหกรรม พื้นที่ในเขตเทศบาลส่วนใหญ่จะเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีโรงงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ๓๐๓ แห่ง

- การเกษตรกรรม เทศบาลตำบลแพรกษามีสภาพพื้นที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพการเกษตร เพราะสภาพเป็นพื้นที่ราบลุ่ม แต่ในขณะเดียวกันความได้เปรียบของจังหวัดสมุทรปราการในการเป็นแหล่งขนถ่ายสินค้าทางเรือ จึงมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตรเป็นที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม และที่ทักอาศัยตลอดจนย่านการค้า ส่งผลให้พื้นที่เพื่อการเกษตรลดลง อาชีพเกษตรกรรมได้แก่ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงปลา

- การพาณิชย์กรรมและการบริการ เป็นธุรกิจการค้าขนาดย่อม ขายปลีกโดยทั่วไป โดยมีสถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรมและบริการ

ด้านการศึกษา

การจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแพรกษา แต่ก่อนเป็นเพียงสถานที่รับเลี้ยงเด็กเล็กเหมือนองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ดร.ยงยุทธ สุวรรณบุตร นายกเทศมนตรีเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ได้กำหนดจุดหมายของเมืองแพรกษาในอนาคตว่าต้องเป็นเมืองอุตสาหกรรม นำเศรษฐกิจ ชีวิตมีคุณภาพ และสร้างชาติด้วยการศึกษาภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าว ดร.ยงยุทธ สุวรรณบุตร ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพราะจะสร้างคนได้ต้องสร้างการศึกษาก่อน ตั้งคำพูดของท่านที่ว่า “การศึกษาต้องมาก่อน” และถูกหลานของชาวแพรกษาจะต้องได้รับการศึกษาที่ดีทัดเทียมนานาประเทศ ด้วย จึงได้จัดตั้งโรงเรียนแพรกษาวิเทศศึกษาขึ้น โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและที่ปรึกษาด้านการศึกษาแบบมืออาชีพ

โรงเรียนแพรกษาวิเทศศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบการศึกษาแบบสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เริ่มตั้งแต่เด็กเล็ก ๓ ขวบ และเด็กอนุบาล และสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ขึ้นไปจะต้องได้เรียนภาษาที่สาม คือภาษาจีน ภายใต้วิสัยทัศน์ผู้บริหารและการจัดการศึกษาแบบมืออาชีพทำให้โรงเรียนแพรกษาวิเทศศึกษาได้รับความเชื่อถือจากผู้ปกครองของเด็กในเขตเทศบาลตำบลแพรกษาและพื้นที่ใกล้เคียงดังจะเห็นได้จากการสมัครเข้าเรียนในแต่ละปี มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากความหวัง สูโรงเรียนแพรกษาวิเทศศึกษา ฝ่ายประถมศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแห่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้เวลา ๕ ปีเต็ม(๒๕๕๕-๒๕๖๐)โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งจะจบการศึกษาในปี ๒๕๖๑ จะต้องได้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาในการศึกษา ๒๕๖๒ การเติบโตของโรงเรียนแพรกษาวิเทศศึกษาเพราะได้รับกาลสนับสนุนที่สร้างหลังจากคณะครู เครือข่ายผู้ปกครองและเทศบาลตำบลแพรกษาที่ว่า “ โรงเรียนเหมือนกัน แต่โรงเรียนไม่เหมือนเรา”

จากการรับฟังการบรรยายสรุปและศึกษาตู่งานเกี่ยวกับ “การจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบก้าวกระโดด และการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินของรัฐเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด” ของเทศบาลตำบลแพรงษา พบว่า

จุดเด่น

๑. การกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นการวางแนวทางการพัฒนาที่มีทิศทางที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน จากการบรรยายนายกเทศมนตรีตำบลแพรงษา ดร.ยงยุทธ สุวรรณบุตร มีความ

มุ่งมันที่จะพัฒนาโดยการสร้างเศรษฐกิจส่งเสริมรายได้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงเห็นว่านโยบายของฝ่ายบริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่น

๒. จุดเด่นจากผู้บริหาร เป็นผู้มีวิสัยทัศน์มองการพัฒนาพื้นที่ในภาพกว้าง โดยคิดเป็นองค์รวมทั้งระบบและเป็นผู้มีความสามารถในเชิงธุรกิจ และนำความสามารถนี้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเทศบาล ทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างก้าวกระโดด

๓. ผู้บริหารของเทศบาลตำบลแพรกษา บริหารงานได้อย่างมีเอกภาพทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา ทำให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายไปได้โดยสะดวกและไม่มีความขัดแย้งในองค์กร

๔. ผู้บริหารมีความกล้าในการตัดสินใจ เป็นผู้คิดต่าง กล้าคิดนอกกรอบและต้องทำให้สำเร็จ โดยยึดหลักต้องทำก่อน ทำไม่เหมือนคนอื่นและสิ่งที่จะต้องทำให้ดีกว่า สิ้นค้นเร้าใจเพื่อเป็นจุดขายดึงดูดความสนใจ

๕. ผู้บริหารทำงานด้วยแรงบันดาลใจ เน้นการพัฒนาแบบก้าวกระโดดเชิงสร้างสรรค์ ยึดหลัก "บุญคุณต้องทดแทน แค้นต้องจดจำ" เพื่อนำมาแก้ปัญหาและในการบริหารเน้นการสร้างเครือข่าย และการพัฒนาคนไปพร้อมกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

๖. เทศบาลตำบลแพรกษามีจุดแข็งในการจัดหารายได้ โดยการหารายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล โดยมีรายได้ที่สำคัญดังนี้

๖.๑ โครงการจัดหาประโยชน์จากอาคารสำนักงานหลังเก่า โดยจัดทำโครงการให้เอกชนเช่าพื้นที่สถานที่ออกกำลังกาย (ฟิตเนส) เพื่อให้บริการแก่ประชาชน

๖.๒ โครงการจัดหาประโยชน์จากอาคารหลังใหม่ โดยจัดทำโครงการให้เอกชนเช่าพื้นที่บางส่วน (ชั้นล่าง) เพื่อดำเนินกิจการพาณิชย์ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ร้านจำหน่ายอาหาร ร้านกาแฟและอื่นๆ สำหรับให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ พนักงานเทศบาลหรือผู้ที่สัญจรผ่านไปมา

๖.๓ โครงการจัดหาประโยชน์จากที่ดิน โดยจัดทำโครงการให้เอกชนเช่าพื้นที่เพื่อพัฒนาให้เป็นเมืองใหม่เช่น โรงรับจำนำ ศูนย์พอกไต ศูนย์สุขภาพ ศูนย์อาหารและร้านค้าสะดวกซื้อ

๗. เทศบาลตำบลแพรกษา มีศักยภาพในเรื่องของงบประมาณ ดังนั้นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจึงทำได้ไม่ยาก และสามารถมีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการตามนโยบายของฝ่ายบริหารได้อย่างเต็มศักยภาพ

จุดด้อย

๑. การมีอำนาจทางการบริหารอย่างเป็นทางการ อาจทำให้มีการตัดสินใจที่มีผิดพลาด ขาดการตรวจสอบและการคานอำนาจ

๒. การพัฒนาในพื้นที่ของเทศบาลตำบลแพรกษา ผู้บริหารท้องถิ่นมีทรัพย์สินประเภทที่ดินและธุรกิจ อาจเป็นเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. ในการบริหาร หากผู้มีอำนาจใช้อำนาจตัดสินใจโดยลำพัง ประชาชนจะขาดการมีส่วนร่วม ความเข้มแข็งภาคประชาชนจะลดน้อยลง

๔. การให้เช่าที่ดินของเทศบาลตำบลแพรงฯ ไม่ควรกำหนดไว้เฉพาะแต่การให้เช่าเพื่อการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ หรือสิ่งปลูกสร้างถาวรเท่านั้น เพราะเท่ากับเป็นการขาดโอกาสในการที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสหรือบริการสังคมได้กว้างขวางขึ้น เช่น อาจให้เทศบาลนำที่ดินไปให้ประชาชนเช่าทำการเกษตรเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและช่วยเหลือผู้ยากไร้ได้มีที่ดินราคาถูก

๕. พื้นที่ของเทศบาลตำบลแพรงฯมีประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการควบคุมดูแล

๖. ปัญหาการรับมือกับขยะ สิ่งแวดล้อม และมลพิษในอนาคต

๗. ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่ เนื่องจากมีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยในพื้นที่เป็นจำนวนมาก

การนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในแต่ละท้องถิ่น

๑. ทุกท้องถิ่นมีจุดแข็งเชิงพื้นที่ เจริญวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นเอง ท้องถิ่นสามารถที่จะสร้างจุดขาย สร้างแบรนด์ของตนเองโดยยึดหลักการ “คิดต่าง ทำก่อน ทำไม่เหมือนคนอื่น” ทำให้ตื่นเต้นเร้าใจ และทำให้คิดว่าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับคนในชุมชน

๒. ต้องยึดหลักทางการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยต้องใช้นักบริหารที่เป็นมืออาชีพมาบริหารจัดการในแต่ละด้าน

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลทั่วไป

โครงการศึกษาวิจัย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ ๑,๑๓๕ ไร่ สามารถบำบัดน้ำเสียได้ ๑ ใน ๕ ของเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ซึ่งมีประชากรประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน โดยน้ำเสียจะถูกส่งมาตามท่อด้วยความยาวกว่า ๑๘ กิโลเมตร ตามจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเข้าสู่ระบบบำบัดที่ไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีขั้นสูง และเป็นยังมีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยโครงการศึกษา และวิจัยแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ที่ได้ทรงศึกษาวิจัยเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ลำบาก เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และ กรมชลประทานร่วมกันหาวิธีแก้ไขปัญหาลำคลองที่เกี่ยวข้องกับขยะมูลฝอย น้ำเสีย และการฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนในจังหวัดเพชรบุรี

เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริที่ได้นำมาใช้ในแหลมผักเบี้ยมีทั้งหมด ๔ ระบบ ได้แก่

๑. ระบบบ่อบำบัดน้ำเสีย เป็นระบบที่อาศัยการกักน้ำเสียไว้ในระยะเวลาที่เหมาะสมกับความสกปรกของน้ำ เติมออกซิเจนด้วยการสังเคราะห์แสงของแพลงก์ตอน และสาหร่าย อาศัยแรงลมช่วยในการเติมอากาศเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการย่อยสลายสารอินทรีย์ด้วยจุลินทรีย์ และกักน้ำในแต่ละบ่อเป็นเวลา ๗ วัน น้ำเสียแต่ละบ่อจะไหลลงจากด้านบน และไหลลงสู่ด้านล่างของบ่อถัดไป

๒. ระบบพืชและหญ้ากรองน้ำเสีย เป็นระบบที่ให้พืช หญ้าอาหารสัตว์ ช่วยดูดซับธาตุอาหารจากการย่อยสลายสารอินทรีย์ในดิน โดยมีระยะเวลาในการขังน้ำเสีย ๕ วัน สลับปล่อยแห้ง ๒ วัน ที่ใช้ในการบำบัดแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ หญ้าอาหารสัตว์ ได้แก่ หญ้าสตาร์ หญ้าคาสลา และหญ้าโคสครอส พืชทั่วไป ได้แก่ ธูปฤาษี กกกลมและหญ้าแฝกพันธุ์อินโดนีเซีย เมื่อครบตามระยะเวลาก็จะตัดพืชออก แล้วก็นำไปให้กลุ่มแม่บ้านทำเครื่องสานเพื่อเพิ่มประโยชน์และสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้านได้ด้วย

๓. ระบบพื้นที่ชุ่มน้ำเทียม เป็นระบบที่ใช้กลไกการบำบัดเช่นเดียวกับระบบพืช และหญ้ากรอง จะแตกต่างกันที่วิธีการ คือ จะเติมน้ำเสีกลงสู่ระบบอย่างต่อเนื่องตลอดวัน โดยอัตราการไหลของน้ำเสียเท่ากับปริมาณน้ำเสียใหม่ที่สามารถผลักดันไล่น้ำเสียเก่าออกจากระบบหมดในเวลา ๑ วัน พืชที่ใช้ก็เป็นชนิดเดียวกับที่ระบบก่อนหน้า

๔. ระบบแปลงพืชป่าชายเลน ระบบนี้จะให้ธรรมชาติบำบัดด้วยตัวของมันเองตามระยะเวลาการขึ้นลงของน้ำทะเลในแต่ละวัน อาศัยระบบรากของพืชป่าชายเลนช่วยปล่อยก๊าซออกซิเจนเติมให้กับน้ำเสียและจุลินทรีย์ในดิน ทรัพย์สินส่วนในการผสมระหว่างน้ำเสียและน้ำทะเลจะมีสัดส่วนเมฆากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับค่าความสกปรกของน้ำเสีย

อีกหนึ่งความสำคัญของโครงการศึกษาวิจัย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย นอกจากจะรับรู้เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียแล้ว ที่นี่ยังมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระบบนิเวศป่าชายเลน มีระยะทางประมาณ ๘๕๐ เมตร ตลอดสองข้างทางเดินนั้นจะเต็มไปด้วยต้นโกงกาง และต้นแสม แถบด้วยผักเบี้ยทะเลของจริงที่ขึ้นอยู่เต็ม

บริเวณโดยรอบป่าชายเลน สามารถเดินชมธรรมชาติ บนสะพานไม้ที่ทอดยาว และขึ้นไปดูทอภูมิทัศน์นา ที่ทำให้เราเห็นว่าเรือนยอดของต้นโกงกาง และต้นแสมได้เจริญเติบโตมากเพียงใด และความอุดมสมบูรณ์ที่มีให้เราเห็นอีกอย่างคือ สัตว์น้ำน้อยใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณป่าชายเลน เป็นที่พักผ่อนหลบภัย หรือเป็นแหล่งอาหารของพวกมัน สัตว์เหล่านี้ที่จริงก็สามารถพบได้ทั่วไปในทุก ๆ ป่าชายเลน แต่พิเศษคือที่นี่มีจำนวนมากกว่าที่อื่น ๆ และยังมีสัตว์หายากบางชนิด เช่น ปลาตีนตัวใหญ่ ปูแสม ปูก้ามดำ นกนานาชนิด ไม่ว่าจะเป็นนกเค้าดิน นกเต่าลม นกยางเปีย และอื่น ๆ อีกมากมาย โดยที่นี่ยังได้รับการขนานนามว่าเป็น ๑ ใน ๑๐ แหล่งดูนกที่ดีที่สุดของประเทศอีกด้วย

ระบบบำบัดน้ำเสียโครงการศึกษาวิจัย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยตามแนวพระราชดำริ

วิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาดูงาน

ข้อดี เป็นระบบบำบัดน้ำเสียจากธรรมชาติ มีการหมุนเวียนทรัพยากรแก่ชุมชนในพื้นที่ น้ำผ่านการบำบัดแล้วนำมาได้ สามารถเลี้ยงปลา กินพืชได้โดยไม่ต้องให้อาหาร ได้ปุ๋ยหมัก น้ำจากขยะสามารถนำมาปลูกพืชเกษตรได้ เก็บเกี่ยวพืชจากแปลงพืชบำบัดมาทำเครื่องจักรสาน ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เยื่อกระดาษ สร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ชุมชนโดยรอบ

ข้อเสีย เป็นโครงการขนาดใหญ่ใช้พื้นที่จำนวนมาก ใช้อองค์ความรู้ด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีสูง จากผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ

โอกาส หากทุกกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานที่รับผิดชอบ ส่วนภูมิภาค จังหวัด อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความตระหนักในปัญหาขยะมูลฝอย น้ำเสีย ที่เกิดขึ้นในชุมชน ดำเนินการศึกษา รายละเอียด ทำความเข้าใจโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมผักเบี้ยอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริอย่างถ่องแท้ลึกซึ้งนำไปปรับให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ งบประมาณของตนเอง (แบบจำลอง) ปัญหาด้านขยะมูลฝอยและน้ำเสีย ลดน้อยลงไปในที่สุด

อุปสรรค บริบททางสังคมแต่ละแห่ง พื้นที่ไม่เหมือนกัน ควรตระหนักในปัญหาขยะมูลฝอย น้ำเสีย ของประชาชน ผู้นำองค์กรหมู่บ้าน ศักยภาพทางด้านการเงินการคลังของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีการบูรณาการในการทำงานทุกระดับ

การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการไปศึกษาดูงาน ปรับใช้กับหน่วยงานตนเองพอเป็นสังเขปดังนี้

ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล น้ำเน่าเสีย เป็นมลพิษ แต่ละองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีพื้นที่มากน้อยต่างกัน ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล พื้นที่ใดมีความเจริญเติบโตบ้านเมืองมาก มีโรงงานอุตสาหกรรม อาคารพาณิชย์ ที่อยู่อาศัยชุมชนหนาแน่น จะมีปัญหาด้านขยะมูลฝอย ปัญหา น้ำเสีย มลภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และพื้นที่ใดห่างไกลความเจริญ ชนบท กิ่งเมืองถึงชนบทปัญหาขยะมูลฝอย น้ำเสีย มีน้อย บางแห่งไม่มีเลย ซึ่งหากองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษารายละเอียดเทคโนโลยีในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียชุมชนตามโครงการศึกษาวิจัย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมแม่เหล็กเบียดันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภายใต้ความร่วมมือที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นควรแสวงหาความร่วมมือด้านวิชาการ บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ จากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเป็นที่ปรึกษา ซึ่งองค์รปกครองท้องถิ่น จะดำเนินการภายใต้บริบทของปัญหาในพื้นที่นั้น ๆ มากน้อยแล้วแต่กรณี ซึ่งอาจจะนำเทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสียชุมชนดังกล่าวมาปรับใช้บางระบบ เช่น ระบบบ่อน้ำบำบัดน้ำเสีย (Lagoon Treatment) ย่อส่วนลงมาหรือกล่องคอนกรีตกำจัดขยะ (Concrete Box for Community Garbage Composting) โดยมีการคัดแยกจากครัวเรือนในชุมชนความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างพร้อมเพียง ปัญหาขยะมูลฝอย น้ำเสีย สิ่งแวดล้อม มลภาวะเป็นพิษจะน้อยลงหรือหมดสิ้นไปในที่สุด

คณะผู้ศึกษาดูงานนั่งรถชมสวนต่างๆ ของโครงการ

การบริหารจัดการองค์กรที่ดีด้านการป้องกันการทุจริต โครงการตามแนวพระราชดำริโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการส่งเสริมอาชีพชุมชนตลาดน้ำนาพันสาม องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลทั่วไป

ตำบลนาพันสาม ในอดีตนั้นคือตำบลนาขลุ ในสมัยนั้นนาขลุขึ้นอยู่กับตำบลสามะโรง เพราะเป็นตำบลไม่ใหญ่นัก ประชากรของตำบลนาขลุก็มีน้อย ประกอบกับการตั้งกำนันก็มีแต่ผู้มีอิทธิพลมาก ขาดความสามัคคีกัน ทางอำเภอจึงให้ไปขึ้นกับตำบลสามะโรงไปก่อน ครั้นต่อมาคนในตำบลนาขลุมากขึ้น อำเภอจึงตั้งเป็นตำบล ขึ้นกับอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ต่อมาได้ย้ายไปขึ้นกับอำเภอเมือง เนื่องจากการเดินทางไม่สะดวก ไม่มีถนน มีแต่ทางคนเดินเท่านั้นและทางเรือ และ การเปลี่ยนมาเป็น ตำบลนาพันสามนั้น ด้วยเหตุ ๒ ประการ (๑) ตำบลนาพันสามนั้น ในอดีตสมัย มีผู้เล่าว่า มีนาอยู่ ๓,๐๐๐ ไร่จึงตั้งตำบลตามนั้น (๒) ตำบลนาพันสาม คงจะตั้งตำบลตามความเจริญของหมู่บ้านนั่นเอง เมื่อหมู่บ้านใดมีคนอยู่มากและเป็นหมู่บ้านที่เจริญกว่าหมู่บ้านอื่นในเขตนั้น ก็ยกหมู่บ้านนั้นแหละขึ้นเป็นตำบล ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมืองตำบลนาพันสามเป็นตำบลหนึ่งในจำนวน ๒๕ ตำบล ของอำเภอเมืองเพชรบุรีจังหวัดเพชรบุรี ตำบลนาพันสามมีเนื้อที่ประมาณ ๒๕.๐๔๐ ตารางกิโลเมตร (หรือประมาณ ๓๕,๖๕๐ ไร่)ได้รับการแต่งตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ตำบลนาพันสามมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะต่อการเพาะปลูกและทำการเกษตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒๕.๐๔๐ ตารางกิโลเมตร มีทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน ประชากรทั้งสิ้น ๓,๗๕๕ คน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลักจากสภาพพื้นที่จึงสามารถกำหนดตำแหน่งจุดยืนทางยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเส้นทางคมนาคมและเส้นทางสำหรับขนส่งผลผลิตทางการเกษตร และพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาด้านเกษตรกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลนาพันสามมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ดังนี้ คลองระบายน้ำที่ ๑๘ และคลองระบายน้ำ ที่ ๒๓ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝ่าย, ประศูปิด-เปิดน้ำ ๔ แห่ง ดึงเก็บน้ำ คลล. ๕ แห่ง สระน้ำ ๒ แห่ง

การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามตามหลักธรรมาภิบาลเน้นการบริหารงานประกอบด้วยหลักสำคัญ ๖ ประการ คือหลักนิติธรรมและคุณธรรม โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรม หลักความรับผิดชอบ มีการจัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ มีระบบการติดตามตรวจสอบผลการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และแจ้งผลไปยังผู้ร้องเรียนโดยตรง หลักการมีส่วนร่วมนำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานภายใต้แนวคิดร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามด้วยหลายช่องทาง หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการสร้างจิตสำนึกแก่เจ้าหน้าที่ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดขั้นตอนปฏิบัติ ให้บริการอย่างรวดเร็วเสมอภาคและเป็นธรรมใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นอกจากนี้เทศบาลตำบลนาพันสามยังยึดหลักการบริหารแบบ “บวร” คือบ้าน วัด โรงเรียน

เรื่อง โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการเส้นทางท่องเที่ยวเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น

โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงและตลาดน้ำนาพันสาม องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม และวัดนาพรหมเป็นผู้จัดให้มีขึ้น โดยให้โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ ๙ ส่วนตลาดน้ำนาพันสามให้เป็นสถานที่

ห้องเรียนเชิงวัฒนธรรม สืบสานประเพณีวิถีชีวิตชาวตำบลนาพันสามในสมัยโบราณ ในการจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับถ่ายทอดความรู้แนวทางปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้แก่เด็กนักเรียนและประชาชนทั่วไป อีกทั้งเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้หลักการการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นคนดีของสังคม รู้จักอยู่อย่างแบบพอเพียง มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ตลอดจนสนับสนุนโครงการเส้นทาง ห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียงของตำบล นาพันสาม โดยภายในโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยโครงการย่อย ๑๖ โครงการ ได้แก่ โครงการทำปุ๋ยหมักจากเปลือกไข่ , โครงการเลี้ยงกบ, โครงการโรงสีข้าวชุมชน เข้มแข็งหมู่ ๘, โครงการปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่, โครงการฝายทดน้ำระบบพอเพียง, โครงการ ส่งเสริมห้องเรียนวิถีไทย วิถีพุทธ, โครงการเพาะเห็ดในตะกร้า, โครงการปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์, โครงการปลูกผักกางมุ้ง, โครงการทำปุ๋ยหมัก, โครงการเลี้ยงปลา, โครงการมัคคุเทศก์น้อย, โครงการเข้าค่ายพุทธบุตร, โครงการ เข้าค่ายลูกเสือ, โครงการคลองน้ำใส และโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ป่วย เบาหวาน ความดันและยังเป็นศูนย์บ่มเพาะความดี

บทวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า การนำศาสตร์พระราชและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวการทำงานจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โครงการ ๑ ไร่ ๑ แสน ในโรงเรียนโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการบริหารพื้นที่ โดยการแบ่งสัดส่วนของพื้นที่เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และการผลิตปุ๋ยชีวภาพ การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการเสริมสร้างทัศนคติ ความรู้และทักษะในการนำหลัก

เศรษฐกิจพอเพียงมาถือปฏิบัติทำให้เกิดรูปธรรมที่เห็นได้ชัดเจนและเห็นผลจริงโดยใช้หลักการตามแนวคิด ทำให้พออยู่ พอกิน พอใช้ พอร่มเย็น แล้วก่อให้เกิดความสำเร็จจึงขยายผลนำไปสู่การสร้างรายได้ รวมทั้งทำให้คนในชุมชนมีอาชีพ

โรงเรียนส่งเสริมการท่องเที่ยว ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) โดยนำเอาปัจจัยพื้นฐานของชุมชนทั้งในด้านประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวต่อยอดไปสู่การสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบการจำลองเสมือนจริงทำให้นักท่องเที่ยว และผู้เข้ามาศึกษาได้ทดลองปฏิบัติจริง

บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นทะเบียนมรดกโลก
วัดพระธาตุวรวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลทั่วไป

นครศรีธรรมราช แปลว่า นครอันงามสง่าแห่งพระราชามหาสมุทรธรรม เดิมชื่อว่า สิริธัมมนคร แปลว่า ถิ่นฐานบ้านเมืองของผู้คนที่มีธรรมเป็นศรีและสง่า มีวัดพระมหาธาตุวรวิหาร หรือชาววนครเรียกว่า วัดพระธาตุ ที่มีพระธาตุทองคำ หมายถึงยอดเจดีย์ทองของพระบรมธาตุ

ที่ตั้งถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดวรมหาวิหารนิกายเถรวาท พระประธานพระศรีศากยะมุนีศรีธรรมราช ปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างจัดทำเอกสารฉบับสมบูรณ์ในการนำเสนอขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลกขององค์การ UNESCO

วัดพระธาตุวรวิหาร เป็นโบราณสถานที่สำคัญที่สุดและเป็นมิ่งขวัญชาวเมืองนคร เป็นเจดีย์สถาปัตยกรรมแบบล้านนา ไร่เจ้านครศรีธรรมราชตลอดจนพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย สัญลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่รู้จักกันแพร่หลายก็คือ พระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เนื่องจากเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศ จัดทะเบียนวัดพระมหาธาตุเป็นโบราณสถาน เป็นปูชนียะสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้ พระบรมธาตุเจดีย์ เป็นเจดีย์สถาปัตยกรรมแบบระดังคว่ำ มีจุดเด่นที่ยอดเจดีย์ ซึ่งหุ้มด้วยทองคำแท้ จากความเชื่อ เล่าสืบต่อกันมาว่า องค์พระธาตุประกอบด้วยทองรูปพรรณและของมีค่ามากมายจรดปลายเจดีย์ ซึ่งสิ่งของมีค่า เหล่านี้พุทธศาสนิกชนนำมาถวาย แต่องค์พระสัมมาสัมมาพุทธเจ้าเพื่อให้คนได้พบกับนิพาน

ประวัติความเป็นมา เป็นวัดเก่าแก่ของนครศรีธรรมราช สันนิษฐานจากตำนานเมืองนครศรีธรรมราชว่า สร้างโดยพระเจ้าธรรมมาไตรกราช พ.ศ. ๑๐๙๘ เพื่อเป็นที่ประดิษฐานองค์พระบรมธาตุเจดีย์ในสมัยโบราณถือว่าเป็นเขตพุทธาวาส จึงไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา ต่อมาได้มีการบูรณะและสร้างเสริมโบราณวัตถุโบราณสถานภายในวัดอีกครั้งวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เดิมเรียกว่า วัดพระบรมธาตุ เป็นวัดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตกำแพงเมืองโบราณ ค่อนมาทางทิศใต้ เมื่อปี ๒๕ ไร่ ๒ งาน มีถนนราชดำเนินตัดผ่านหน้าวัด เข้าใจว่าเดิมคงเป็นถนนโบราณ

โบราณวัตถุที่สำคัญ ในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อาทิ พระบรมธาตุเจดีย์เป็นทรงระดังคว่ำปากระดังคิกับพื้นกำแพงแก้ว ความสูงของพื้นถึงยอด สูง ๓๗ วา ฐานมีเส้นผ่าศูนย์กลาง กว้าง ๓ คอก ฐานยาวด้านละ ๑๘ วา ๑ คอก ๑๕ นิ้ว ยอดหุ้มด้วยทองคำหนัก ๘๐๐ ชั่ง (๒๐๐ กิโลกรัม) ส่วนที่หุ้มทองคำ สูง ๖ วา ๒ คอก ๑ คืบ ปล้องโฉม ๕๒ ปล้อง หน้ากระดานปล้องโฉมมีพระเวียน ๘ องค์ บัวคว่ำ บัวหงาย หุ้มด้วยทองคำแผ่น สูง ๖ วา ๒ คอก ๑ คืบ ทองรูปพรรณหลายชนิด เช่นแหวน จำนวนมาก กำไล ต่างหู แหวนขวนบนปลียอดทองคำ บนยอดสุดมีบาตรน้ำมนต์ ๑ ใบ รอบองค์เจดีย์ระดังคว่ำ มีกำแพงแก้ว ๕ ด้านเท่ากัน กว้าง/ยาว ๑๒ วา ๒ คอก รอบกำแพงแก้วเปิดโอบเสมา และรั้วเหล็กรอบกำแพงแก้ว อิศร บังสุรัส และกระดังเป็นระดัง ห้อย ฐานพระบรมธาตุเจดีย์รูปสี่เหลี่ยม จัตุรัสมีหัวช้างยื่นออกมาจากฐาน ๒๒ หัวและพระวิหารทรงม้ายตั้งอยู่ติดกับพระบรมธาตุเจดีย์ทางทิศเหนือ

กิจกรรมสำคัญ นมัสการพระบรมธาตุโบราณสถานคู่เมืองภาคใต้ ขอพรองค์ท้าวจตุคามรามเทพเทพารักษ์ผู้เฝ้าองค์พระธาตุ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ด้วยความมีชื่อเสียงและศักดิ์สิทธิ์ของพระบรมธาตุเจดีย์

ดึงดูดให้ผู้คน จากทั่วสารทิศแวะมากราบไหว้ขอพรคู่ไปกับพิธีปฏิบัติอีกอย่างหนึ่ง คือ การนำผ้าขึ้นธาตุเดือน ๓ เดือน ๖

ความมหัศจรรย์อย่างหนึ่งของ องค์พระธาตุ คือ องค์พระธาตุจะไม่มีเงาทอดลงพื้นไม่ว่าแสงอาทิตย์ จะส่องกระทบไปทางใด ซึ่งยังไม่มีใครให้คำตอบได้ว่าเป็น เพราะอะไร จากความมหัศจรรย์นี้ ททท. จึงให้ เจดีย์นี้เป็น ๑ ใน UNSEEN Thailand ของเมืองไทย นอกจากพระบรมธาตุแล้วยังมีเจดีย์องค์เล็กที่ราย ล้อมรอบองค์พระธาตุมากมายเจดีย์นี้เรียกว่า องค์เจดีย์บริวารซึ่งมีทั้งหมด ๑๔๙ องค์เจดีย์บริวาร คือ เจดีย์ที่ ลูกหลานบรรพบุรุษ ได้สร้างไว้สืบต่อกัน มาเรื่อยๆ เพื่อบรรจุอัฐิของญาติ ผู้ล่วงลับไปแล้วโดยอธิฐานว่าขอให้ ญาติของตนได้มาเกิดในศาสนาของพระพุทธองค์อีกครั้งในภพหน้า

วิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาดูงาน

๑. สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมก่อให้เกิดความเป็นเกียรติภูมิ ชาติกำเนิด
๒. การเสนอให้เป็นมรดกโลก ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นชาติที่มีประวัติศาสตร์ที่ควรแก่ การศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์
๓. ความภูมิใจในอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เป็นความรุ่งเรืองของศาสนา
๔. ส่งเสริมให้มีความเจริญรุ่งเรือง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
๕. การวางระเบียบกฎกติกา เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เหมาะสมและสวยงาม
๖. การจัดทำและบันทึกข้อมูลอ้างอิงให้มีความถูกต้อง เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเรียนรู้
๗. การจัดระเบียบพื้นที่ให้มีความเหมาะสม สวยงาม และถูกสุขลักษณะ
๘. การส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญรุ่งเรือง
๙. การนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ให้มีความชัดเจน ง่ายแก่การจดจำ
๑๐. การจัดทำข้อความต่างๆ ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ ผู้มาเยี่ยมชมสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

ชุมชนต้นแบบในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลทั่วไป

หมู่บ้านคีรีวง ตั้งอยู่ที่ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราชประมาณ ๔ กิโลเมตร เป็นชุมชนเก่าแก่กว่า ๓๐๐ ปี ตั้งอยู่บนพื้นที่ต้นน้ำ เป็นเส้นทางเดินขึ้นสู่อยอดเขาหลวง และเป็นแหล่งพันธุ์ไม้หายากชนิด ชาวบ้านที่อพยพไปอาศัยในรุ่นแรกๆ นั้นตั้งรกรากในสมัยรัชกาลที่ ๑ อยู่บริเวณระหว่างหุบเขาของเขาสอง เรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านขุนน้ำ” ต่อมา มีการสร้างวัดขึ้นในหมู่บ้านชื่อว่า “วัดคีรีวง” เป็นวัดที่มีภูมิเขาล้อมรอบ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อวัด “หมู่บ้านคีรีวง”

ชาวบ้านมีวิถีชีวิตที่สงบสังคมแบบเครือญาติ อาชีพหลัก คือการทำสวนผลไม้ผสม เรียกว่า “สวนผสม” เช่น มังคุด เงาะ ทุเรียน สะตอ ชุมชนคีรีวง ได้เป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Thailand Tourism Awards) ประจำปี ๒๕๔๓ ประเภทเมืองและชุมชน เนื่องจาก เป็นชุมชนที่มี วิถีชีวิตแบบชาวสวนอยู่กับธรรมชาติ และได้พัฒนา การบริการนักท่องเที่ยวขึ้นมาเป็นธุรกิจใหม่ของชุมชน ประกอบด้วย การนำทาง เดินป่า ลูทาบ การจัดที่พักแบบโฮมสเตย์ โดยการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นองค์กร กลางของชาวชุมชนจัดแบ่งหน้าที่ไปยังกลุ่มต่าง ๆ ให้เกิดการมีส่วนร่วมของ ชุมชนอย่างทั่วถึง ชุมชนคีรีวงเคยประสบवादภัยเมื่อปี ๒๕๐๕ อุทกภัยเมื่อปี ๒๕๓๘ และได้รับผลกระทบจากมหาลูกทกภัยครั้งยิ่งใหญ่เมื่อปี ๒๕๓๑ เกิดน้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่มจนได้รับความเสียหาย ความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่แก่ชุมชนคีรีวง ทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในชุมชนคีรีวงอย่างมาก ต่อมาในปี ๒๕๓๙ มูลนิธิโกลบอลทองได้เข้ามาส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนคีรีวงทำอาชีพเสริมจากการทำสวน คือ การทำผ้ามัดย้อม ใช้ใบไม้เปลือกไม้ในท้องถิ่นมาทำสีมัดย้อมผ้าและทำลายผ้า การทำสบู่จากเปลือกมังคุด และสมุนไพร การทำหัตถกรรมของกลุ่มผู้พิการ การแปรรูปทุเรียนกวนห่อกาบหมาก การทำผ้าลายเทียนสีธรรมชาติ ชุมชนคีรีวงเป็นชุมชนพึ่งพาตนเองท่ามกลางวิกฤติจากภัยธรรมชาติ ทำให้ชุมชนคีรีวงเป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Thailand Tourism Awards) ถิ่นทิทองคำ ประจำปี ๒๕๔๓ ประเภทเมืองและชุมชน เนื่องจากเป็นชุมชนที่มี วิถีชีวิตแบบชาวสวนอยู่กับธรรมชาติ

ประเพณีสำคัญของชุมชนคีรีวง ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี จะมีกิจกรรม “พฤศจิกายนว่าลึก” เพื่อทำบุญให้แก่ผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์อุทกภัยเมื่อปี ๒๕๓๑ จนกลายเป็นกิจกรรมสำคัญของชุมชน มีการทำอาหารถวายพระ และการให้ทานไฟ ตลอดจนเป็นการสร้างจิตสำนึกให้คนรุ่นหลังรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ

กลุ่มอาชีพที่ได้เข้าศึกษาดูงานในชุมชนคีรีวง

๑. กลุ่มใบไม้ผลิตผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ

อาศัยการสังเกตุจากใบไม้ เปลือกไม้ที่ติดบนเสื้อผ้า นำมาทำสีย้อมผ้า การมัดย้อมผ้าด้วยวัสดุในท้องถิ่น คือ ไม้ไผ่ ตัวอย่างสีที่ได้ มีดังนี้ เปลือกสะตอ ได้สีน้ำตาลและสีเทา เปลือกเงาะได้สีเทา ใบมังคุด ได้สีส้ม ชมพู น้ำตาล สามารถเป็นแม่สีแยกได้ ๒๐ สี ในอุทกวาง ได้สีเหลืองมาสดาท เปลือกลูกเนียง ได้สีน้ำตาลและสีเทา ไม้ขมุน ได้สีเหลือง ใบเพกา ได้สีเขียว

สมาชิกของกลุ่มมีรายได้จากการทำผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ ช่วงปิดเทอมทำงานได้อย่างเต็มที่ ผลิตภัณฑ์เป็นที่นิยมของคนไทย และญี่ปุ่น ความภาคภูมิใจในความเป็นอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ของชุมชน ผ้ามัดย้อมที่ได้นำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม เช่น เสื้อ หมวก กระโปรง ชุดเดรส กางเกง กระเป๋า ของฝากที่ระลึกชิ้นเล็ก ๆ บ้าง เช่น กระเป๋าโทรศัพท์ กระเป๋าเครื่องเขียน กระเป๋าใส่ต่างค์ ผ้าผูกผม เป็นต้น

๒. กลุ่มบาติกลายเทียนธรรมชาติ

เกิดจากแนวความคิดของคนหนุ่มสาวที่ว่างในชุมชนศรีวัง ๗๕ คน อาศัยความเป็นศิลปะมาใช้เขียนลายเทียน โดยใช้สีธรรมชาติจากวัตถุดิบในชุมชนเช่น ใบมังคุด ได้สีแดง ส้ม ชมพู เปลือกลูกเนียง สะตอ ได้สีเทา ลูกหม้อแตกหรือมังเร ได้สีม่วง นำสีที่ได้มาเขียนผ้าบาติกลายเทียนที่มีลวดลายสีสันสวยงามและนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ เช่น เสื้อ กระโปรง กางเกง หมวก กระเป๋า ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ เป็นต้น

๓. กลุ่มผลิตภัณฑ์สบู่เปลือกมังคุด และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร

การนำเปลือกมังคุด สมุนไพรในชุมชนมาผลิตผลิตภัณฑ์เป็นสบู่ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อความงามและผ่อนคลาย สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดแบรนด์มีสเตอร์มังคุด ยาสมุนไพรชนิดต่างๆ โลชั่นบำรุงผิว ผงขัดผิวหน้า ผงขัดผิวกาย เป็นต้น

วิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาชุมชน

เนื่องจากชุมชนศรีวังเป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นชุมชนที่วิถีชีวิตแบบชาวสวนอยู่กับธรรมชาติ และได้พัฒนาการบริการนักท่องเที่ยวขึ้นมาเป็นกลุ่มธุรกิจใหม่ของชุมชน อีกทั้งยังได้รับการขึ้นชื่อเรื่องอากาศที่ดีที่สุดในประเทศไทย มีผลไม้ที่ขึ้นชื่อที่มีคุณภาพ ตลอดจนสมุนไพรต่างๆ ที่ได้จากทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้จากนักท่องเที่ยวและอาชีพเสริมหลายอย่าง เช่น การทำผ้ามัดย้อม โดยใช้เปลือกไม้ ใบไม้ มาทำสี และส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น หมวก ผ้าพันคอ กระเป๋า เสื้อผ้า ฯลฯ ที่ใช้เองในพื้นที่ และขายให้นักท่องเที่ยว ตลอดจนส่งออกไปยังต่างประเทศ

ซึ่งแน่นอนต้องส่งผลให้นักท่องเที่ยวตลอดจนผู้ที่สนใจเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก และสิ่งที่น่าสนใจและต้องระวังการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญหากับนักท่องเที่ยวและบุคคลภายนอกที่เข้ามามากมาย เช่น ปัญหาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ปัญหาขยะ สิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม

ปัญหาการจัดการจราจร และสุดท้ายปัญหาเรื่องการรับมือกับภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนได้ประสบ อาจจะหวนกลับมา ถ้าไม่มีการวางแผนที่ดีพอ

ข้อดี

๑. ศักยภาพของพื้นที่ และความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่แข็งแรง เป็นความภาคภูมิใจ และเป็นเกียรติภูมิของชุมชน
๒. การเรียนรู้เพื่ออยู่กับธรรมชาติ การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ การเฝ้าระวังป้องกันภัยจากอุทกภัยน้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม
๓. การสร้างอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ตลอดปี การทำสวนสมรม การทำผลิตภัณฑ์ชุมชน
๔. การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น อาหารพื้นบ้านเพื่อสุขภาพปลอดสารพิษ ยาสมุนไพร การปลูกพืชตามสภาพพื้นที่ให้มีคุณภาพ ผลิตผลขายได้ตลอดปี การอนุรักษ์พืชเศรษฐกิจ และพันธุ์พื้นเมือง
๕. การรู้จักพึ่งตนเอง ตั้งอยู่บนฐานของความเชื่อศรัทธาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
๖. การใช้ต้นทุนทางสังคมในชุมชนท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่นการผลิตสีสำหรับย้อมผ้าและเขียนลายผ้า การทำลวดลายผ้า
๗. ความรักและความสามัคคีของคนในชุมชนที่แข็งแรงการรวมกลุ่ม และความยั่งยืน
๘. ชุมชนเกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว ย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาขยะมูลฝอย การบุกรุกที่สาธารณะ
๙. การกระจายรายได้ในชุมชนที่แข็งแรง แบบครบวงจร เช่น รถสองแถว ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านค้า โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ กลุ่มอาชีพต่างๆ ลูกจ้างสถานประกอบการ ฯลฯ

ข้อเสีย

๑. คุณภาพของผลิตภัณฑ์บางรายการยังไม่ได้การรับรองจากองค์การอาหารและยา ซึ่งทำให้ผู้บริโภคไม่มีความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์
๒. กลุ่มใบไม้ที่แข็งแรงเป็นการดำเนินการเชิงธุรกิจส่งออกมากกว่าการมุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มในชุมชน
๓. ผลิตภัณฑ์มีราคาสูง
๔. ไม่มีการวางแผนและจัดการการแก้ไขปัญหาด้านการจราจร

การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง

ข้อมูลทั่วไป

ปัจจุบันนี้ประชาชนเริ่มมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากสังคมชนบทเริ่มเข้าสู่สังคมเมืองมากยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายจากสิ่งของที่ใช้ภายในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นอาหาร ที่มากับบรรจุภัณฑ์ที่สะดวก ไม่ยุ่งยากในการรับประทาน หรือ ถุงพลาสติกที่ใช้ในการบรรจุของ ส่งผลให้มีขยะตกค้างเป็นจำนวนมากในแต่ละวันส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสภาพความเป็นอยู่ในชุมชนมากมาย ได้แก่ บ้านเมืองสกปรก ไม่น่ามอง เสียทัศนียภาพ ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ และพาหนะนำโรคต่าง ๆ เช่น หนู แมลงสาบ แมลงวัน ทั้งยังเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคโดยตรง เช่น อหิวาตกโรค อูจจาระร่วง บิด โรคผิวหนัง บาดทะยัก โรคทางเดินหายใจ เกิดการปนเปื้อนของสารพิษ เช่น ตะกั่วปรอท โลหะหนัก และแหล่งน้ำแหล่งน้ำเน่าเสีย ท่อระบายน้ำอุดตัน อันเป็น สาเหตุของปัญหาน้ำท่วม เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ เช่น ฝุ่นละออง เขม่าควัน จากการเผาขยะ และเกิดก๊าซ มีเทนจากการฝังกลบขยะ และขยะบางชนิดไม่ย่อยสลาย และกำจัดได้ยาก เช่น โฟม พลาสติก ทำให้ตกค้างสู่สิ่งแวดล้อม อาจก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming) ซึ่งภายในพื้นที่ตำบลควนเมา ได้จัดให้มีการรณรงค์ให้ประชาชนหันมาตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับขยะ จึงก่อให้เกิดมาตรการ ขยะเหลือศูนย์ (Zero Waste) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เกิดการกำจัดขยะให้น้อยที่สุด โดยรณรงค์ให้หันมาใช้วัสดุที่มีการย่อยสลายง่าย

นโยบายการบริหารจัดการขยะในชุมชนของภาครัฐภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ได้กำหนดให้มีการจัดการขยะในรูปของการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นให้มีระบบการบริหารจัดการขยะในชุมชนแบบครบวงจร ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการเกิดขยะ จนถึงการจัดขึ้นสุดท้ายและให้ความสำคัญต่อการนำขยะที่มีศักยภาพกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดรวมทั้งเพิ่มมูลค่าให้กับขยะ การนำขยะมาแปรรูปเป็นพลังงาน และลดปริมาณขยะที่จะต้องนำไปกำจัดให้น้อยที่สุด ซึ่งเป็นวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีโดยระบบบริหารจัดการที่กล่าวข้างต้น จะมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชนและประชาชน ซึ่งจากนโยบายดังกล่าว ทำให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควนเมาได้จัดโครงการในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำจัดขยะภายในเขตพื้นที่ชุมชนโดยการดำเนินงานภายใต้แนวคิด

๑. ไม่มีถังขยะวิเวก
๒. ไม่มีคนเก็บขยะ
๓. ไม่มีรถขยะ
๔. ไม่มีที่ทิ้งขยะ
๕. แต่ชุมชนสะอาด

บทวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า การกำจัดขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา ได้ใช้กลยุทธ์การจัดการขยะชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์คือกลยุทธ์การประสานความเข้าใจ กลยุทธ์การจัดการขยะแบบครบวงจร กลยุทธ์การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและกลยุทธ์การบริหารองค์การ ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมาได้มีการจัดตั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น

ข้อดีของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม

๑. ทำให้ชุมชนมีความสะอาด ปราศจากแหล่งเพาะเชื้อโรคที่เกิดจากการเน่าเสียของขยะ
๒. ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม
๓. ประชาชนมีรายได้จากการคัดแยกขยะ
๔. อบต.ควนเมาสามารถประหยัดงบประมาณในการกำจัดขยะ
๕. ลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร เนื่องจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ทำจากเศษอาหาร
๖. คนในชุมชนมีความสมัครสมานสามัคคี

ข้อเสียของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม

การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมไม่เหมาะสำหรับสังคมเมืองขนาดใหญ่เพราะวิถีชีวิตคนเมืองแตกต่างจากสังคมในชนบท

การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการ ถ้ำเลเขากอบ จังหวัดตรัง

ข้อมูลทั่วไป

ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เป็นตำบลเก่าแก่มียาวมากกว่า ๑๐๐ ปี ราษฎรนับถือศาสนาพุทธ ๑๐๐% ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอห้วยยอด ประกอบด้วยหมู่บ้าน ๑๒ หมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ดินมีลักษณะร่วนปนทราย มีแม่น้ำตรังไหลผ่าน พื้นที่ทั้งหมดมี ๖๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๘,๗๕๐ ไร่ อาชีพหลัก ทำสวนยาง อาชีพเสริม ทำนา ค้าขาย และรับจ้าง

“เขากอบ” นั้นเป็นชื่อที่ได้มาจากการเลือนเสียงร้องของนกหงส์ ซึ่งเป็นนกตระกูลฟาน เวลาส่งเสียงร้องจะฟังออกเป็น “เขากอบ เขากอบ” หรือ “กอบ กอบ” ว่ากันว่าในอดีตเสียงนี้คือ เสียงนกหงส์ที่คอยปลุกผู้คนให้อาศัยอยู่บนผืนแผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์รอบๆ บริเวณภูเขาเล็กๆ ลูกหนึ่ง ให้ลุกขึ้นเพื่อดำเนินชีวิตไปตามวิถีทางของการดำรงอยู่ และสืบเนื่องจากความผูกพัน ความสัมพันธ์และความคุ้นเคย เสียงนี้จึงกลายมาเป็นสัญลักษณ์ของการบันทึกเรื่องราวจนเป็นที่รู้จักในนาม “เขากอบ” ตำบลเล็กๆ ตำบลหนึ่งของอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปัจจุบัน...แม้กตัวนั้นจะไม่ได้ส่งเสียงให้ผู้คนที่อยู่บริเวณผืนแผ่นดินแห่งนี้และผู้ที่มาเยือนได้ฟังเสียง แต่ร่องรอยยังคงเหลืออยู่ในหูผู้คนอันคงงามในชุมชนนี้ จนสามารถบ่งบอกความเป็น “เขากอบ” ได้ทั้งในช่วงก่อนและปัจจุบัน ตลอดจนสามารถมองไปยังอนาคตได้เป็นอย่างดี

ถ้ำเลเขากอบ ตั้งอยู่ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อย ระยะทาง ๕ กิโลเมตร ถ้ำเลเขากอบ มีทางน้ำ ไต่หินไหลผ่าน ต้องใช้เรือส่งตามลำน้ำเข้าไปข้างในเพื่อ ไปชมหินงอกหินย้อยอันงดงาม ซึ่งยังมีการ ก่อตัว ของหินอยู่ ภายในถ้ำ หนึ่งในความอัศจรรย์ที่ได้รับให้เป็น Unseen Thailand คือ ไนถ้ำสุดท้ายซึ่งไม่สามารถ เดินชมได้เพราะต้อง ล่องเรือชมถ้ำโดยการนอนราบไปกับเรือเป็นระยะทางประมาณ ๘๐๐ เมตร แม้จะเป็นเพียงระยะทางสั้น เป็นช่วงแห่งการลุ้นระทึก สร้างความตื่นเต้นและแอบหวาดเสียวให้กับนักท่องเที่ยวได้ไม่น้อย เพราะในบางช่วงหน้าและลำตัวแทบติดกับผนังของถ้ำแทบ จะชนกันเลยทีเดียว

ถ้ำเลเขากอบ สามารถเที่ยวได้ตลอดปี ยกเว้นในฤดูฝนบางช่วงที่มีปริมาณน้ำมาก เรืออาจเข้าไปไม่ได้ ค่าเรือพายราคาลำละ ๓๐๐ บาท นั่งได้ ๕ ท่าน สามารถติดต่อได้ที่บริเวณปากทางเข้าน้ำได้เลย

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับ ต.หนองช้างแล่น อ.ห้วยยอด จ.ตรัง

ทิศใต้ ติดกับ ต.ทุ่งต้อ อ.ห้วยยอด จ.ตรัง

ทิศตะวันออก ติดกับ ต.เขาขาว อ.ห้วยยอด จ.ตรัง

ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บางดีและ ค.นวาง อ.ห้วยยอด จ.ตรัง

สิ่งที่พบเห็นภายในถ้ำเขากอบ ถ้ำเลเขากอบเป็นถ้ำที่มีสายน้ำไหลผ่านตัวถ้ำ การเข้าชมความงามของถ้ำเลเขากอบ จึงไม่เหมือนการเข้าชมถ้ำที่อื่นๆ เพราะผู้เข้าชมต้องนั่งเรือห้องแบนไฟเบอร์ขนาด ๕ คน ที่ทางอบค. เขากอบเตรียมไว้ให้ พร้อมคนพายหัวท้ายเรือจะเคลื่อนตัวลอยเลาะเลียบสายน้ำไปตามลำคลองเล็กๆ ที่มีโถงถ้ำมากมายหลายถ้ำ อาทิ ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำรากไทร ถ้ำห้องพระโรง ถ้ำพระสวรรค์ ถ้ำตะพานน้ำ ถ้ำเพชร ถ้ำพลอย และถ้ำแปง เป็นต้น แต่ปัจจุบันนี้เปิดให้บริการท่องเที่ยวเพียง ๕ ถ้ำเท่านั้นได้แก่

๓. ถ้าคนธรรมดา

เป็นโรงถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม และมีหินอยู่ส่วนหนึ่งที่เมื่อเคาะแล้วจะเกิดเสียงกังวาลคล้ายเสียงเครื่องดนตรีไทย นอกจากนี้ ชาวบ้านยังเล่าต่อกันว่า ในอดีตมีคนธรรมดาเฝ้าเคาะเล่นดนตรีให้นางกินรีฟังขณะที่กำลังเล่นน้ำตกภายในถ้ำ และมีหินส่วนหนึ่ง ช้อยลงมา คล้ายกับฉากมโนราห์สวยงาม

๒. ถ้ำทองพระโรง

๓. ถ้ำรากไทร

เป็นโรงถ้ำที่มีลักษณะทางเดินยาว ตลอดทางเดินจะมีรากไทรขนาดใหญ่ทอดตัวขนานไปตลอดทางเดิน

๔. ถ้ำเจ้าสาว

มีหินงอกลักษณะคล้ายผ้าม่านกันอยู่บริเวณด้านหน้าโรง ภายในมีแท่นหินลักษณะคล้ายเตียงนอน ชาวบ้านในท้องถิ่นเชื่อกันว่า หากคนที่ยังไม่มีคู่ เมื่อลอดเข้าโรงถ้ำทางช่องกลางของม่านเจ้าสาว กลับไปก็จะได้พบกันเนื้อคู่ แต่ถ้าหากมีคู่แล้วก็ให้ลอดช่อง ทางด้านซ้ายมือก็จะอยู่กันอย่างมีความสุข แต่ถ้าหากคนไหนมีคู่แล้วต้องการมีเพิ่มก็ให้ลอดช่องด้านขวามือ เมื่อกลับไปจะได้พบคู่เพิ่ม และเมื่อออกจากโรงถ้ำเจ้าสาว จะต้องออกทางช่องใหญ่ มิฉะนั้นจะไม่เป็นคิงคองอิฐฐาน

๕. ถ้ำลอด หรือ ถ้ำมังกร (Unseen Thailand)

เป็นจุดเด่นของการเที่ยวถ้ำเลเขากอบ เนื่องจากโรงถ้ำมีระดับเพดานถ้ำต่ำมากเกือบติดหน้าและลำตัว การเดินทางผ่านถ้ำลอดต้องอาศัย การนอนราบไปบนเรือ ตลอดระยะทางประมาณ ๓๕๐ เมตร เปรียบเสมือน การนอนลอดม่านทองมังกร ซึ่งมีความเชื่อว่า หากใครได้ ลอดผ่านทองมังกรเหมือนเป็นการสะเดาะเคราะห์ กลับไปก็จะพบแต่ความโชคดี (ได้รับข้อมูลจากมัคคุเทศก์นำเที่ยว) ถ้ำช่วงน้ำทะเลหนุนเข้ามาในถ้ำไม่สามารถพานักท่องเที่ยวไปลอดถ้ำได้ จึงมีการบริหารจัดการโดยระบายน้ำออกจากปากถ้ำเพื่อให้ระดับน้ำลดลงสามารถพานักท่องเที่ยวเข้าชมได้

วิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาดูงาน

เนื่องจากพื้นที่ตำบลเขากอบเป็นตำบลที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีศักยภาพมากมาย เช่น ถ้ำลอด ถ้ำมังกร ฯลฯ ที่สวยงามและโดดเด่น ไม่แพ้ใคร ตลอดจนถึงผู้บริหาร และผู้นำมีศักยภาพและความสามารถหลายด้าน ส่งผลให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเจริญเติบโตและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม และส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากการจัดการท่องเที่ยว และสามารถสร้างเขาวงกตในพื้นที่ให้รู้จักสำนึกรักถิ่นฐาน ท้าหน้าที่มัคคุเทศก์น้อยที่มีศักยภาพและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

อบต. เขากอบไม่สามารถขออนุญาตขอใช้ป่าสงวนแห่งชาติบริเวณถ้ำเลเขากอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ทำให้ อบต.ไม่สามารถเข้าไปพัฒนาพื้นที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพได้

ข้อเสีย

ผลกระทบที่จะตามมาจากการจัดการท่องเที่ยวหลายอย่าง เช่น ทรัพยากรอาจจะถูกทำลายจากนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการนั่งเรือเข้าถ้ำซึ่งไม่มีระบบป้องกันภัย และผลกระทบที่เกิดจากปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการการท่องเที่ยว

วังเทพทาโร แหล่งรวมศิลปะจากภาคใต้

ข้อมูลทั่วไป

วังเทพทาโรหรือวังมังกร ๘๘ ตัว คืองานศิลปะจากเศษไม้และรากไม้เทพทาโร เป็นที่ตั้งของวังมังกรงานศิลปะโดยนายจรูญ แก้วละเอียด บนพื้นที่ ๒๕ ไร่ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง โดยการนำเอาเศษไม้และรากไม้เทพทาโรหรือไม้จวงมาสร้างเป็นมังกรหลายขนาดจำนวน ๘๘ ตัว ตัวที่ ๘๗ เป็นมังกรพ่นน้ำมีความหมายคือมังกรให้น้ำกับโลกมนุษย์เพื่อไม่ให้เกิดฝนแล้ง ไม่ให้เกิดอุทกภัย ตัวที่ ๘๘ เป็นมังกรเพศผู้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มังกรเพศผู้เป็นการบ่งบอกถึงพลังอำนาจของแผ่นดิน ในบริเวณพื้นที่นี้มีขุมประตุมังกร ๙ ตัวและปลูกต้นเทพทาโรหรือไม้จวง ๓๐๐ ต้น นอกจากนั้นยังนำเศษไม้ รากไม้ มาทำเป็นผลิตภัณฑ์จากไม้เทพทาโร เช่น ยาหอมระเหย ชาไม้เทพทาโร ผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้ต่างๆ วางจำหน่ายเป็นสินค้า OTOP ซึ่งไม้เทพทาโรหรือไม้จวงจะพบได้ในจังหวัดตรังและจังหวัดในแถบภาคใต้ ไม้เทพทาโรเป็นไม้เนื้ออ่อน สูงกว่า ๔๐ เมตร รากมีกลิ่นหอม ใบสามารถรับประทานได้และสกัดเป็นน้ำหอมคล้ายไม้กฤษณา

บวรวิเคราะห์ วังเทพทาโร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังที่มีความโดดเด่นและมีความเป็นเอกลักษณ์สูงโดยเฉพาะไม้เทพทาโรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพจึงเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนไทยและคนต่างชาติ โดยเฉพาะคนจีนมาเลเซีย ซึ่งมีความเชื่อด้านมังกรได้เดินทางมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก

**การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีอาชีพ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง**

ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลเขาชัยสน เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเขาชัยสน เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ลักษณะที่ตั้งตั้งอยู่บนที่ราบสูงถนนเขาชัยสน-คงเก ที่ราบลุ่มทะเลสาบสงขลา ห่างจากที่ตั้งจังหวัดพัทลุง ลงมาทางทิศใต้ ประมาณ ๒๘ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๑.๕ ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ ๓,๖๐๐ คน แบ่งออกเป็น ๕ ชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม การประกอบกิจการพาณิชย์ มีร้านค้าประมาณ ๓๕๐ ราย สถาบันการเงินธนาคาร ๓ แห่ง มีตลาดสด โรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ ตลาดน้ำเขาชัยสน

สภาพทางสังคม สถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลเขาชัยสน ได้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสนได้รับการถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนเทศบาลเขาชัยสน ได้รับอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้จัดตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเริ่มจัดการเรียนการสอนตั้งแต่มีการศึกษา ๒๕๕๑ เป็นต้นมา เป็นแห่งแรกของจังหวัดพัทลุง ที่จัดตั้งโรงเรียนเองโดยจัดวิธีการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา เริ่มจัดตั้งมีเด็กนักเรียน ๗๐ คน ปัจจุบันมีนักเรียน ๗๔๐ คน ครูผู้สอน ๒๘ คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ ศูนย์ ครู ๓๓ คน

สถาบันศาสนา มีวัด ๒ แห่ง สถาบันของรัฐ มีโรงพยาบาล ๑ แห่ง มีคลินิกแพทย์และศูนย์สุขภาพของเทศบาล ที่ให้บริการประชาชน

เทศบาลตำบลเขาชัยสน ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี ๒๕๕๔ ประเภทโดดเด่น ด้านการส่งเสริมและจัดการศึกษา ได้รับเงินรางวัล ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการจัดการอำนวยความสะดวกตอบสนองความต้องการของประชาชน ตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี สอนองนโยบายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ จังหวัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทรวงมหาดไทย การได้รับรางวัลในครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความโปร่งใสของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว จึงถือได้ว่าเป็นองค์กร มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีอาชีพ เทศบาลตำบลเขาชัยสนมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเขาชัยสนเพียง ๑ แห่ง โดยสังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลเขาชัยสน มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาลพหุศักราช ๒๔๓๖ ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมภายใต้นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเขาชัยสนประกอบด้วยครูผู้ดูแลเด็กและจำนวนนักเรียน จำนวนห้องเรียน ๔ ห้อง จำนวนนักเรียน ๒๓๗ คน จำนวนผู้ดูแลเด็ก ๓๕ คน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสน มีลักษณะการบริหารแบบมืออาชีพ กล่าวคือ

๓. มีคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์ โดยมีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ ผู้ปกครอง และครูเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน
๒. มีการกำหนดปรัชญาการศึกษาเด็กปฐมวัยและตั้งศูนย์เรียนรู้
๓. มีกอบรมบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาอยู่เสมอ
๔. ปรับปรุงอาคาร สถานที่ สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือในการจัดการศึกษาให้เพียงพอ
๕. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบเป็นประจำ รวมถึงการรับเด็กจากนอกชุมชนเข้ามาศึกษาด้วย

บทวิเคราะห์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสน เข้าร่วมโครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ความโดดเด่น จัดการเรียนเด็กปฐมวัย อายุ ๒-๓ ปี จัดการเรียนเหมือนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วไป แต่ผู้บริหารให้ความสำคัญ โดยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นโครงการต่อเนื่อง ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสน ได้รับการคัดเลือกเพียงแห่งเดียวในจังหวัดพัทลุง และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบระดับประเทศ

บทสรุป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสน เป็นการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมืออาชีพมีความโดดเด่นในการจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๕๘ ตัวชี้วัด ๓๐ ผลลัพธ์ โดยการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ตามโครงการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยแนวคิด วิสัยทัศน์ จากผู้บริหารท้องถิ่น ในการพัฒนาคนในท้องถิ่น นอกจากนี้เทศบาลตำบลยังมีปัญหาด้านงบประมาณของเทศบาลที่มีไม่เพียงพอ จนนำไปสู่แนวคิดการจัดหางบประมาณจากหลาย ๆ หน่วยงาน เพื่อมาเสริมสร้างพัฒนาเทศบาลให้มีศักยภาพให้มีศักยภาพโดดเด่น จนได้รับรางวัลในหลาย ๆ ด้าน จนได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี ๒๕๕๔ ประเภทโดดเด่น รับเงินรางวัล ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท มาพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะพัฒนาศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐาน มีระบบการบริหารงานอย่างมืออาชีพนั้นจะต้องแสวงหาเครือข่ายในการพัฒนาศักยภาพจากองค์กรหรือหน่วยงานที่สนับสนุนทางวิชาการทางการศึกษาและสุขภาพ รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญในการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อจะนำไปสู่การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานอย่างมืออาชีพ

**เขตเศรษฐกิจพิเศษและการค้าชายแดนในบริบทขององค์การปกครองท้องถิ่น
เทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา**

ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลสำนักขาม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่าเป็นศูนย์กลางการบริการ การท่องเที่ยวและการค้า พัฒนาคุณภาพชีวิต ชุมชนอยู่ดีมีสุข ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภคแบบครบครัน ถ้าดูแผนที่เทศบาลตำบลสำนักขามมีลักษณะภูมิศาสตร์ติดชายฝั่งทะเลอันดามัน อาชีพหลักการท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล ปะการัง ทำการประมงทางทะเล สวนยางพาราและธุรกิจอุตสาหกรรมยางพารา เช่น ที่นอยางพารา รองเท้า ฯลฯ ธุรกิจอาหารห้องเย็น สวนปาล์มน้ำมัน

เนื่องจากเป็นตำบลที่ประกาศเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จึงทำให้มีอุตสาหกรรมที่สามารถส่งเป็นสินค้าออกได้ เช่น เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อุตสาหกรรมยาง เครื่องจักร ไม้และอุปกรณ์ไม้ พลาสติก เครื่องนอน เครื่องปรุงแต่งธัญพืช ฯลฯ ด้านการค้ามีการจัดพื้นที่เขตปลอดภาษี(DutyFree)

ท้องถิ่นจะดูแลนโยบายของรัฐบาล ที่มีกรอบแนวคิดโครงการต่างๆ เพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ก่อสร้างทางยกระดับมอเตอร์เวย์ รถไฟรางคู่

ปัญหาในพื้นที่

๑. มีการค้าชายทางเท้าที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
๒. เมื่อมีการขยายตัวรวดเร็ว เกิดปัญหาขยะ เช่น ผลิตผลจากการเกษตร
๓. การเกิดสภาพความเป็นเมืองทำให้เกิดปัญหาจราจรการขนส่ง รถติด
๔. ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้านและปัญหาความแออัด การขนส่งสินค้าบริเวณด่านชายแดน
๕. ความไม่มั่นคงและการแทรกแซงทางการเมืองทั้งนโยบายจากส่วนกลางไม่แน่นอน

วิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาดูงาน

๑. อำเภอสะเตาะเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร โดยเฉพาะยางพาราและอาหารทะเลรวมทั้งยังมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพื้นที่การค้าและเป็นทางผ่านด่าน Gateway เพื่อรองรับการส่งออกสินค้าไปยังประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซียได้ดี

๑. เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับท่าเรือกลางของมาเลเซีย อยู่ใกล้พื้นที่อุตสาหกรรมหนัก อุตสาหกรรมฮาลาล อุตสาหกรรมยางพาราของมาเลเซียที่จะช่วยให้ไทยสามารถส่งออกยางพาราแปรรูปเพื่อป้อนสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่นถุงมือยาง ถุงยางอนามัย ยางล้อหรือชิ้นส่วนรถยนต์ ในมาเลเซียได้สะดวก

๒. ด่านสะเตาะและด่านปานังเบซาร์เป็นด่านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงทำให้มีรายได้เข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้นและมีความเจริญเติบโตในทุกๆ ด้านตามมาด้วย

การบริหารจัดการขยะและการนำไปผลิตกระแสไฟฟ้า เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ข้อมูลทั่วไป

ด้วยการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางบกและทางอากาศ เป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญของภาคใต้ มีสถาบันการศึกษาทุกระดับ บนพื้นที่ ๒๓ ตารางกิโลเมตรของเทศบาลนครหาดใหญ่มีประชากรรวม ๑๕๘,๑๕๐ คน ทำให้เทศบาลนครหาดใหญ่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณวันละ ๑๕๐ - ๑๘๐ ตัน(ข้อมูลปี พ.ศ.๒๕๕๖)

เนื่องจากความเป็นมหานครใหญ่ของภาคใต้ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นและประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการค้า มีศูนย์การค้าขนาดใหญ่หลายแห่ง และมีอุตสาหกรรมหลายประเภท นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล เทศบาลนครหาดใหญ่จึงประสบปัญหาในการกำจัดขยะมูลฝอยทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลที่มีถึงวันละกว่า ๒๐๐ ตัน ขณะที่พื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยเดิมในปัจจุบันซึ่งใช้งานมากกว่า ๒๐ ปีใกล้จะเต็มพื้นที่แล้ว และมีปัญหาในการเข้าไปใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ การกำจัดขยะโดยการฝังกลบและเผาในที่แจ้งจึงไม่ใช่ทางออกของการกำจัดขยะมูลฝอยที่ดีและยั่งยืนต่อไป

แนวทางการแก้ปัญหา

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลนครหาดใหญ่ หลักสำคัญตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ เป็นแผนระยะกลางที่มีความสอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากรทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาในหลายมิติ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยต้องพิจารณาบริบทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากแรงกดดันของกระแสแนวคิดและสถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศรวมถึงให้ความสำคัญต่อบทบาทที่เข้มแข็งขึ้นของภาคประชาชน สิทธิชุมชน และส่งเสริมการกระจายอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีกรอบแนวคิดของแผน ดังนี้

๑. ลดและควบคุมการระบายมลพิษอันเนื่องมาจากชุมชน เกษตรกรรม อุตสาหกรรมยานพาหนะ และการคมนาคมขนส่ง โดยให้มีการจัดการมลพิษตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง และให้ทุกภาคส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งดำเนินการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๒. จัดการมลพิษในระบบพื้นที่ตามลำดับความสำคัญของปัญหา

๓. สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานจัดการน้ำเสีย ขยะมูลฝอยมูลฝอยติดเชื้อ และของเสียอันตรายชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการจัดการขยะอันตรายและสารอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๔. ประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย (Polluter Pays Principle :PPP) การสนับสนุนการผลิตและการบริการ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรบริโภคของประชาชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕. พัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษให้เป็นเอกภาพทั้งทางด้านกฎหมาย กฎระเบียบแผน และแนวทางปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน โดยประสานความร่วมมือในการจัดการมลพิษทั้งภาครัฐภาคเอกชนผู้ประกอบการ และประชาชน

๖. ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเข้าร่วมดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

ดังนั้นเทศบาลจึงมีแนวคิดที่จะได้ว่าจ้างให้ บริษัท โอเปอเรชั่น แมเนจเม้นท์ จำกัด ศึกษาออกแบบระบบกำจัดมูลฝอยรวม ซึ่งจากรายงานการศึกษาความเหมาะสมทางบริษัทได้เสนอให้เทศบาลนครหาดใหญ่ใช้เทคโนโลยีการแปรสภาพขยะมูลฝอยเป็นพลังงาน แต่เนื่องจากมูลค่าการก่อสร้างระบบต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากเกินศักยภาพที่เทศบาลจะดำเนินการเองได้ ดังนั้น เทศบาลจึงมีแนวคิดที่จะให้เอกชนมาลงทุนก่อสร้างและบริหารจัดการระบบกำจัดมูลฝอยชุมชนไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ตัน ต่อวัน โดยได้ผู้รับจ้าง คือ บริษัท จีเตค จำกัด ดำเนินโครงการฯ

รายละเอียดโครงการ

โครงการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบกำจัดมูลฝอยชุมชนขนาดไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ตันต่อวัน สามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้แบบวันต่อวันด้วยการเผาแบบ Ash Melting Gasification และสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ประมาณ ๖ เมกกะวัตต์ ระบบประกอบด้วย

ระบบลำเลียงขยะมูลฝอยเพื่อทำการคัดแยกขยะมูลฝอย

เครื่องย่อยขยะ

ระบบลำเลียงขยะมูลฝอยที่ถูกย่อยเพื่ออบแห้ง

ระบบป้อนขยะมูลฝอยเข้าเตาเผา

ระบบเตาเผาขยะมูลฝอย

ระบบเครื่องกำเนิดไอน้ำ (Boiler)

ระบบกังหันไอน้ำ (Steam Turbine)

ระบบทำความสะอาดก๊าซ (Clean up Gas)

ระบบควบคุมการทำงานของเตาเผาและหม้อไอน้ำ

ขั้นตอนการดำเนินการขยะมูลฝอยในแต่ละวันจะถูกนำมาเทกองเพื่อทำการคัดแยกโดยทำการคัดแยกส่วนที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้และส่วนที่เหลือจะถูกลำเลียงผ่านสายพาน ส่วนที่เป็นน้ำขยะจะถูกส่งไปเก็บในบ่อบำบัดน้ำเสีย หลังจากนั้นน้ำมูลฝอยมาคย่อยและลำเลียงโดยสายพานผ่านไปยังโรงอบขยะด้วยความร้อนเพื่อลดความชื้นของขยะมูลฝอย ต่อจากนั้นน้ำมูลฝอยไปเผาและความร้อนที่เกิดจากการเผาขยะจะถูกส่งต่อไปเพื่อเป็นเชื้อเพลิงสำหรับหม้อไอน้ำ (Boiler) ในการผลิตไอน้ำที่มีความร้อนสูงและส่งต่อไปผลิตกระแสไฟฟ้าจากเครื่องกังหันไอน้ำ (Steam Turbine) น้ำขยะมูลฝอยในบ่อบำบัดเสียจะไม่มีกรปล่อยออก

ภายนอก แต่จะถูกนำมาอบด้วยความร้อน การอบดังกล่าวจะทำให้น้ำกลายเป็นไอและจะเหลือเพียงส่วนที่เป็นตะกอนเหลว (Sludge) ซึ่งจะถูกลำเลียงไปเผาด้วยเตาเผาขยะมูลฝอยเช่นเดียวกับขยะมูลฝอยที่ผ่านการอบแห้งแล้วจะให้เอกชนมาลงทุนจึงได้ดำเนินโครงการให้เอกชนมาลงทุนก่อสร้างและบริหารจัดการระบบเทศบาลนครหาดใหญ่ตั้งเป้าหมายว่าภายใน ๕ ปี จะสามารถรื้อร้อนขยะตกค้างทั้งหมด จากนั้น จะปรับปรุงพื้นที่แปลงโฉมเป็นสวนสาธารณะ

บทวิเคราะห์ การสร้างโรงไฟฟ้าขยะเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณดำเนินการสูงมากซึ่งไม่เหมาะสำหรับองค์กรบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลขนาดเล็ก เพราะมีปัญหาเรื่องปริมาณขยะที่จะนำไปป้อนโรงงานผลิตไฟฟ้า แต่อย่างไรก็ตามการสร้างโรงไฟฟ้าขยะก็สามารถแก้ไขปัญหามูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งปริมาณขยะตกค้างมีจำนวนลดลง มลภาวะทางกลิ่นลดลง แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างชุมชนกับเทศบาลเรื่องที่ตั้งขยะได้

การส่งเสริมสุขภาพประชาชนในท้องถิ่นวาริบำบัด เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ข้อมูลทั่วไป

จากนโยบายของนายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่ ดร.ไพโร พัฒโนและ นายวิจิต พรหมฉาย รองนายกเทศมนตรี พร้อมด้วยนายอมร วงศ์วรรณ ปลัดเทศบาล นายวินัย ปิ่นทอง รองปลัดเทศบาล ได้จัดทำโครงการ “หาดใหญ่ชีวาสุข” โดยจะเป็นการดำเนินการพัฒนาทางด้านสาธารณสุขเชิงรุก เน้นการสร้างเสริมสุขภาพของคนในชุมชนเมือง ให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงปราศจากโรค โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ๔ ด้าน คือ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพประชาชนให้แข็งแรงและพึ่งตนเองได้ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การแพทย์ผสมผสาน และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการประชาชนด้วยการแพทย์ผสมผสาน รวบรวมองค์ความรู้ งานวิจัย นวัตกรรมทางด้านสุขภาพ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพและเยียวยาตนเองได้ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป ผู้ป่วยเรื้อรัง แก่นนำและผู้ดูแลผู้ป่วย

โดยภายในศูนย์หาดใหญ่ชีวาสุข จะประกอบไปด้วย ห้องนวดแผนไทย ห้องสมาธิ ห้องโยคะ ห้องลีลาศ ห้องคาราโอเกะ ห้องอาหารเพื่อสุขภาพ ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องปฐมพยาบาล สระว่ายน้ำ(วาริบำบัด) ห้องซาวน่า ห้องอยู่ไฟแม่หลังคลอด ห้องอบสมุนไพร ห้องสวนลำไ้ พร้อมเจ้าหน้าที่บริการแต่ละสาขาวิชาชีพที่จะคอยดูแลและรักษาพยาบาลแก่ผู้มาใช้บริการ อาทิ แพทย์แผนไทย พยาบาล นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัด นักวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของโครงการหาดใหญ่ชีวาสุข

๑. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ
๒. การส่งเสริมสุขภาพประชาชนให้แข็งแรงและพึ่งตนเองได้
๓. การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การแพทย์ผสมผสาน
๔. การมีส่วนร่วมของประชาชน

เพื่อให้บริการประชาชนด้วยการแพทย์ผสมผสาน รวบรวมองค์ความรู้ งานวิจัย นวัตกรรมทางด้านสุขภาพ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพและเยียวยาตนเองได้ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป ผู้ป่วยเรื้อรัง แก่นนำและผู้ดูแลผู้ป่วยโดยภายในศูนย์หาดใหญ่ชีวาสุขจะประกอบไปด้วย ห้องนวดแผนไทย ห้องสมาธิ ห้องโยคะ ห้องลีลาศ ห้องคาราโอเกะ ห้องอาหารเพื่อสุขภาพ ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องปฐมพยาบาล สระว่ายน้ำ(วาริบำบัด) ห้องซาวน่า ห้องอยู่ไฟแม่หลังคลอด ห้องอบสมุนไพร ห้องสวนลำไ้พร้อมเจ้าหน้าที่บริการแต่ละสาขาวิชาชีพที่จะคอยดูแลและรักษาพยาบาลแก่ผู้มาใช้บริการ อาทิ แพทย์แผนไทย พยาบาล นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัด นักวิทยาศาสตร์การกีฬา

บทวิเคราะห์ ตามแนวนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ “หาดใหญ่ชีวาสุข” เป็นนโยบายส่งเสริมด้านการดูแลและส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นโครงการให้บริการประชาชนในพื้นที่ให้มีสถานที่พักผ่อนและสถานที่ในการออกกำลังกายของประชาชน เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ รักษาภาวะการเจ็บป่วยด้วยวาริบำบัด ซึ่งการจะดำเนินการดังกล่าวได้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคคลสำคัญที่จะกำหนดนโยบายและเล็งเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพที่ดี โครงการหาดใหญ่ชีวาสุขซึ่งงบประมาณดำเนินการค่อนข้างสูงซึ่งเทศบาลนครหาดใหญ่มีความพร้อมในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ อาคาร

สถานที่ และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านแต่อย่างไรก็ดีโครงการหาดใหญ่ชีวาสุข จะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่เป็นบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก อาจจะนำมาปรับใช้ได้ไม่หมด เนื่องจากข้อจำกัดด้วยเงินงบประมาณจึงควรเลือกดำเนินการในบางกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มประชาชนและสภาพพื้นที่

กระเช้าลอยฟ้าหาดใหญ่ (Hatyai cable car)

ข้อมูลทั่วไป

เป็นกระเช้าลอยฟ้าแห่งแรกของประเทศไทยสร้างขึ้นภายในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่เปิดมิติให้การท่องเที่ยวและมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับนครหาดใหญ่ โครงการกระเช้าลอยฟ้าหาดใหญ่ได้ดำเนินการก่อสร้างขึ้นทั้งหมด ๔ สถานี โดยแบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เริ่มจากสถานีที่ ๓ บริเวณพระพุทธรูปมงคลมหาราช ไปยังสถานีที่ ๔ ท่าวมหาพรหม

ระยะที่ ๒ เริ่มจากสถานีที่ ๑ บริเวณสนามเด็กเล่นไปยังสถานีที่ ๒ บริเวณพระโพธิสัตว์กวนอิมและสถานีที่ ๓ บริเวณพุทธมงคล

ในปัจจุบันได้ทำการก่อสร้างระยะที่ ๑ แล้วเสร็จและเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ มีระยะทางทั้งสิ้น ๕๒๕ เมตร โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๗๐,๖๐๐,๐๐๐ บาท ภายใต้คุณภาพและมาตรฐานเทคโนโลยีการผลิตและการควบคุมระบบการทำงานจากบริษัท Doppelmayr ประเทศออสเตรีย ที่มีชื่อเสียงและความชำนาญในด้านเทคโนโลยีเคเบิลระดับโลก โดยตัวกระเช้า ๒ คันสามารถบรรจุผู้โดยสารได้ครั้งละ ๘ คน และรองรับน้ำหนักได้ถึง ๖๔๐ กิโลกรัม ใช้ระยะเวลาในการเดินทางด้วยความเร็ว ๕ เมตร/วินาที หรือประมาณ ๒ นาที ๓๐ วินาที ต่อการเดินทาง ๑ รอบซึ่งมีการควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์เปิด - ปิด ประตู การจัดการระบบสื่อสารระหว่างกระเช้าในกรณีฉุกเฉิน การวางระบบ Monitoring System สำหรับใช้ตรวจสอบเหตุการณ์ในสถานี การวางระบบเครื่องฉายโทรทัศน์วงจรปิด(IP CCTV System) รวมทั้งติดตั้งระบบไฟฟ้าสำรอง ระบบสายดินในการป้องกันอัคคีภัย การดำเนินการก่อสร้างได้คำนึงถึงหลักป้องกันภัยพิบัติตามมาตรฐานสากล

บทวิเคราะห์

เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นชุมชนเมืองมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วหลายด้าน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เข้ามาท่องเที่ยวมากมาย ดังนั้นการบริหารจัดการท่องเที่ยวบางอย่าง สามารถให้เอกชนที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (กระเช้าลอยฟ้า) เพื่อบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บ่อน้ำร้อนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

บ่อน้ำร้อนเขาชัยสน ตั้งอยู่บนพื้นที่ หมู่ที่ ๓ ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เป็นบ่อน้ำร้อนที่มีอุณหภูมิ ประมาณ ๖๐ องศาเซลเซียส ซึ่งเหมาะแก่การลงไปแช่น้ำเพื่อสุขภาพในทุกวัน จะมีนักท่องเที่ยวหมุนเวียนกันมาตลอด

ภายในพื้นที่บ่อน้ำร้อนแห่งนี้มีพื้นที่สำหรับแช่เท้า แช่มือ เป็นพื้นที่สาธารณะ หากใครต้องการความเป็นส่วนตัว และแบบครอบครัว มีที่กักแบบค้างคืน และในบริเวณบ่อน้ำร้อนยังมีบริการนวดฝ่าเท้า นวดผ่อนคลาย ที่มีบรรยากาศแบบธรรมชาติ บริเวณใกล้ ๆ ยังมีสินค้าโอท็อป สินค้าพื้นบ้านให้เลือกซื้อและที่บริเวณรอบ ๆ ยังมีฝูงลิงมาให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วย

จุดเด่น

- มีการจัดผังการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ
- สถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวย มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก
- ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นจำนวนมาก

ข้อเสีย

การบริการนักท่องเที่ยวยังไม่ดีเท่าที่ควร
ความสะอาดสบายของนักท่องเที่ยวยังไม่ดีพอ

